

УДК 351.741(477)

Олександр Сергійович СКЛЯР,

викладач кафедри тактичної спеціальної

та фізичної підготовки факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6179-3329>

ОРГАНІЗАЦІЯ НЕСЕННЯ СЛУЖБИ ПОЛІЦІЇ ДІАЛОГУ: ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ

Останніми роками громадяни України активно реалізують своє конституційне право на зібрання: мітинги, акції, маніфести тощо. Так, голова Національної поліції України Сергій Князєв повідомив, що протягом 2017 року в Україні відбулося 72 тис. масових заходів, в яких взяли участь 28 млн. громадян. На жаль, більш ніж у 700 заходах відбувалися зіткнення, під час яких постраждали учасники масових заходів і поліцейські. За звітом Національної поліції у 2019 році було проведено майже 60 тис. масових заходів за участю 22 млн. громадян.

З урахуванням напрямків реформування правоохоронної системи України, охорона публічного порядку отримала найбільші зміни. Наказ МВС України №706 від 23 серпня 2018 «Про затвердження Концепції запровадження в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України *Скандинавської моделі* забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів» запровадив новий демократичніший підхід до забезпечення охорони публічного порядку. [1, с. 58]

Одним з суттєвих нововведень нової моделі охорони публічного порядку є створення підрозділу превентивної комунікації – поліції діалогу. Поліція діалогу створена з метою апробації європейських стандартів у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку в публічних місцях у зв'язку з проведенням мирних зібрань та інших масових заходів. Основною задачею, якою стали ефективна комунікація і деескалація можливих конфліктних ситуацій, щоб масові заходи та демонстрації залишались мирними і не вели до силового протистояння.

«Сині жилети: як і для кого працює поліція діалогу?», «Поліція діалогу: озброєна словом», «Основний концепт роботи «поліції діалогу» – комунікація та зменшення демонстрації сили під час масових заходів, - Олександр Фацевич», «У Києві запрацювала поліція діалогу», та інше (підручники по діям поліцейських на масових заходах, тощо) все це заголовки, відкриті джерела інформації із соціальної мережі Інтернет, які датуються 2017-2020 роками. Складається враження, що

після створення даного підрозділу їх задачі та функціональні обов'язки зводяться лише до мирної комунікації з громадянами на заходах, однак відомі факти участі поліції діалогу і в більш агресивних умовах несення служби. Жодної відкритої інформації про функції та задачі поліції діалогу, належності екіпірування та тактики дій останніх на масових заходах, а їх функції, взагалі нахабно, висміюються деякими блогерами тощо. Тому зроблено спробу розкрити питання щодо функцій та задач поліції діалогу.

Дякуючи нашим колегам (поліцейським діалогу) були проаналізовані посадові інструкції інспекторів сектору превентивної комунікації деяких відділів поліції та встановлено, що з 2017 року не має єдиних визначених функцій та задач для поліції діалогу.

Натомість, невід'ємним фактом для поліції діалогу, як і для всіх поліцейських є виконання завдань покладених на поліцію законодавцем, передбачених ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію». У сфері надання поліцейських послуг найбільша увага поліцією діалогу приділяється забезпеченню публічної безпеки та порядку, інші три завдання не менш важливі.

Згідно Скандинавської моделі, затвердженою концепцією [2] безпосередньо під час забезпечення публічної безпеки та порядку поліцейські діалогу повинні виконувати такі завдання:

1. Налагоджувати взаємодію з організаторами та учасниками масових заходів з метою додаткового уточнення: програми проведення заходів; порядку взаємодії поліцейських діалогу з учасниками заходів під час їх проведення масових заходів; порядку взаємодії поліцейських діалогу з учасниками заходів у разі виникнення загроз публічній безпеці та порядку, життю та здоров'ю громадян.

2. Підтримувати комунікацію з учасниками масових заходів, зокрема: сприяти, у межах компетенції поліції діалогу, реалізації учасниками заходів їх прав і свобод; інформувати учасників заходів про заплановані дії поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку; роз'яснювати учасникам заходів підстави, мету та умови можливого чи фактичного запровадження поліцейських заходів (превентивного або примусового характеру); попереджати учасників заходів про адміністративну та кримінальну відповідальність у разі вчинення ними правопорушень.

Окрім законодавчих завдань та задач поставлених перед поліцією діалогу щодо забезпечення публічної безпеки та порядку, вважаємо, що згідно наказу МВС України № 1213 від 16.11.2016 поліцейський діалогу, в межах компетенції повинен:

- реалізувати принципи партнерства та недискримінації в роботі з населенням;
- використовувати технічні прилади, технічні засоби, інформаційно-пошукові системи та бази даних;
- проводити роботу з виявлення та припинення кримінальних і адміністративних правопорушень на масових заходах;
- виявляти причини та умови, що сприяють учиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, та вживати заходів щодо їх усунення;
- здійснювати: превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень; своєчасно реагувати на усні заяви та повідомлення від громадян про кримінальні, адміністративні правопорушення або події на масових заходах;
- уживати заходів для: забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях;
- надавати можливу невідкладну, зокрема домедичну та психологічну допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень чи нещасних випадків, а також тим, які опинилися в безпорадному або небезпечному для їхнього життя чи здоров'я стані;
- в середині масового заходу визначати осіб, які не здатні через стан здоров'я, вік або інші обставини повідомити інформацію про себе і потребують допомоги;
- запобігати дитячій бездоглядності, правопорушенням серед дітей на масових заходах, тощо.

Отже, керуючись нормативною базою України, рекомендаціями по діям поліцейських діалогу по Скандинавській моделі було визначено перелік вищезазначених функцій та задач поставлених перед поліцією діалогу. На кожного поліцейського, згідно ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» покладені однакові чотири завдання. Законодавець не розділяє поліцейських на різні категорії чи то слідчий, чи то поліцейський діалогу. На жаль, функцій та задач для поліції діалогу, окремо нормативно не прописано. Однак у поліцейських діалогу забезпечення публічної безпеки та порядку мирним шляхом, стоїть на першому місці і їх формат несення служби кардинально відрізняється від сусідніх поліцейських служб. Подальший напрямок роботи, буде спрямований на складення вичерпного переліку функцій та задач поставлених перед поліцією діалогу, після історичного опрацювання результатів роботи поліції діалогу в Україні.

Список бібліографічних посилань

1. Скляр О.С. Історико – правовий аспект початку діяльності поліції діалогу в Україні. *VI Міжнародна науково-практична конференція «Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України»* : зб. наук. пр. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. тактич. та спец.-фіз. підгот. ф-ту № 2. – Харків : ХНУВС, 2021. – 324 с.

2. Про затвердження Концепції запровадження в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів : Наказ МВС України від 23.08.2018 № 706.

УДК 351.74:621.397

Оксана Анатоліївна ФЕДОРЕНКО,

*науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4048-5060>*

МОЖЛИВОСТІ ВІДЕОАНАЛІТИКИ У ПРАКТИЧНОМУ ВИКОРИСТАННІ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Сьогодні перед Україною постає нагальне завдання створення, відповідно до сучасних вимог, дієвої системи функціонування правоохоронних органів. Сфера регулювання поліцейської діяльності постійно перебуває у стані динамічної трансформації та удосконалення і певною мірою відображає напрями реалізації правової політики держави. Поліцейській діяльності притаманні в основному всі риси управлінської діяльності, а саме організуюча, контролююча, державно-владна, безперервна (цілодобова) діяльність, яка, в свою чергу, відповідає перед компетентними органами.

Національна поліція України у своїй превентивній діяльності зосереджує свою увагу щодо організації безпеки і порядку, охорони прав і свобод громадянина та людини, а також інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, допомога особам, які з особистих, економічних, соціальних та інших причин або внаслідок надзвичайних ситуацій її потребують [1].

Однак, зміни в структурі та організації злочинності, а також складнощі виявлення та встановлення факту правопорушень спонукають поліцейських до пошуку й запровадження новітніх форм і методів роботи, нових можливостей та інструментів для забезпечення публічного (громадського) порядку й безпеки громадян, їх